



kritiska eu-fakta

utges av Folkrörelsen Nej till EU | nr 101 | november 2006 | pris 20 kr



Ökat EU-motstånd med en ny regering

Efter en valrörelse där Göran Persson och Fredrik Reinfeldt lanserades som under en amerikansk valkampanj och med inslag av olagliga dataintrång fick Sverige en ny regering den 17 september. Efter sin lansering av partiet som "de nya moderaterna" eller t.o.m. "det nya arbetarpartiet" gjorde moderaterna sitt bästa val någonsin och blev större än de tre övriga partierna i alliansen. Samtidigt gjorde socialdemokraterna sitt



Jan-Erik Gustafsson
är ordförande i
Folkrörelsen Nej till EU

sämsta val i modern tid. Alliansen vann valet genom att den gynnades av ett högt valdeltagande och ett tillräckligt antal röster ur medelklassen bytte till dem. Dessutom avstod många av de socialdemokratiska kärnväljarna från att rösta.

Koppling av svensk inrikespolitik till EU-politiken lyste med sin frånvaro under valrörelsen. I den avslutande partiledardebatten ställde utfrågarna pliktskyldigt bara frågan ja eller

nej till en folkomröstning om EU-grundlagen, men tillät inte sedan ytterligare diskussion. Aftonbladets ledarsida skriver att "EU gömdes undan". Politikerna tog ej chansen att diskutera med väljarna hur viktiga frågor som EU-grundlagen, EU:s syn på avregleringar och offentlig sektor, EU:s tjänstedirektiv, EU:s militarisering, det EU-påbudna övervakningssamhället, EU:s jordbrukspolitik, hur EU:s alltmer urvattnade miljöpolitik etc. påverkar den svenska vardagen.

Denna medvetna eller omedvetna underlåtenhet riskerar att slå tillbaka mot politikerna i ökat politikerförakt, när den samlade EU-politiken måste genomföras under den kommande mandatperioden.

I enlighet med de nyliberala EU-fördragen och EU-toppmötenas riktlinjer gick alliansen bl.a. till val på försämringar i arbetslöshetsförsäkringen och arbetsrätt, som främst drabbar arbetslösa och ungdomar. För att lättare uppfylla EU-krav på en flexibel arbetsmarknad ska en ensam uppdragsgivare få rätt att ha F-sedel. Löntagares intresse att

engagera sig i fackföreningar ska försvåras genom att avdragsrätten för fackavgift slopas, det ska bli obligatoriskt medlemskap i a-kassan och egenavgiften kraftigt höjas.

Dessutom ska ett stort antal statliga företag säljas ut till aktiespekulanter. Inkomsterna på dessa försäljningar ska främst användas för att uppfylla EU-krav på den offentliga budgeten och skulden i den så kallade stabilitetspakten.

Under Göran Persson styre har de borgerliga partierna i alliansen kunnat ligga lågt och surfa på den socialdemokratiska regeringens EU-anpassliga politik. Nu i regeringsställning måste de bekänna färg och själva formulera en gemensam syn i EU-frågor, och utan att de ingående partierna suddar ut sina identiteter.

Fackföreningsrörelsen var märkligt tystlåten under valrörelsen, men trodde kanske på ännu en socialdemokratisk seger. Den tog inte ens upp tjänstedirektivet till diskussion utan tycks liksom Europafacket utan kritik ha svalt de konservativa och socialistiska partiernas "ömtåliga kompromiss" i EU-parlamentet.

Med en borgerlig regering ökar möjligheterna till ett uppvaknade inom fackföreningsrörelsen om bristerna i EU:s tjänstedirektiv. Detta kommer upp för en andra så kallad läsning i parlamentet och ministerrådet under hösten. Ursprungslandsprincipen är visserligen borta från förslaget i våras, men har i stället ersatts av allmänna formuleringar som knappast begränsar det fördragsfästa kravet på fri rörlighet för alla slags tjänster inom unionen.

I artikel 16 slås rätten fast att erbjuda tjänster över gränserna utan krav på etablering eller auktorisation, vilket gör det svårt för facken att teckna kollektivavtal. Risken för lönedumpning är uppenbar.

Liksom Nei til EU i Norge kräver ett veto mot tjänstedirektivet (som EES-medlem berörs Norge av tjänstedirektivet) kräver vi att den nya borgerliga regeringen lägger in sitt veto i den kommande behandlingen i ministerrådet.

Jan-Erik Gustafsson

Ännu hårdare fogdevälde

Byråkraterna i Bryssel utdelar böter på 34 miljoner till Jordbruksverket för att de inte kontrollerar bönderna tillräckligt. Detta trots att bönderna redan idag upplever mycket av kontrollen som rena trakasserier.

Conway Mårtensson i Bolstad fick till exempel EU-bidraget in draget för att han missat en ruta i ansökan. Trots att missen skulle ge honom ett lägre bidrag än om han fyllt i rätt drogs stödet in.

En ung lantbrukare från Skara glömde fylla i sitt produktionsnummer. Det räckte för att Jordbruksverket skulle vägra honom hela bidraget. Länsrätten gav bonden rätt och tyckte att det var ett sådant litet fel som enkelt kunnat korrigeras. Men Jordbruksverket överklagar till kammarrätten.

EU-kommissionens miljonböter leder troligen till ännu hårdare fogdevälde med kontroll och trakasserier av den redan hårt prövade svenske bonden. Och "vår egen" kommissionär Margot Wallström tiger och samtycker och är strålande glad över sin miljonlön.

RUNE LANESTRAND
Vänersborg

Alkoholen dödar finska män

Enligt ny offentlig statistik för 2005 är alkohol nu den primära dödsorsaken i Finland. Statistiken visar att alkohol står för 17,7 procent av dödsorsakerna hos finländska män jämfört med hjärt- och kärlsjukdomar som stod för 16,6 procent.

Bland de finländska kvinnorna är alkohol den näst vanligaste dödsorsaken efter bröstcancer, 10,6 respektive 10,7 procent.

Finländska forskare förklarar statistiken med ökad konsumtion – till följd av sänkt alkoholskatt och höjda införselkvoter – och lägger ansvaret på EU.

Sveriges uran tillhör EU

Det talas mycket om att bryta uran i Sverige. Flera företag är intresserade av att undersöka uranförekoststen här.

Sverige har uran på flera ställen. Men det är mycket liten mängd uran i varje ton malm, vilket förstås innebär att varje kilogram användbart uran skulle ge enorma mängder radioaktivt avfall till luften, vattnet och marken.

Försök att bryta uran i Sverige stötte för några decennier sedan på starkt folkligt motstånd. Men efter EU-inträdet är tydligen uranet liksom andra naturtillgångar gemensam egendom för hela EU. Rent juridiskt tycks Sverige inte ha någon rättighet att vägra företag i EU att bryta uran här och lämna kvar avfallet.

Detta talade man givetvis inte om inför folkomröstningen om EU-medlemskapet. Hade vårt

folk känt till det, hade nog de flesta röstat nej den gången.

Och nu, år 2006, planeras minst bortåt 200 nya kärnreaktorer i olika länder. Mycket kärnbränsle behövs. Kommer vi om ett par decennier att stå där med våra långa näsor och med ett radioaktivt starkt nedsmutsat land?

THORILD DAHLGREN, Gävle

Sämre a-kassa är EU-politik

Protesterna mot förändringarna i a-kassan bara fortsätter.

I den borgerliga regeringens förslag skärps det så kallade arbetsvillkoret så att man måste ha arbetat 80 timmar i månaden i sex månader under det senaste året eller haft jobb i minst 480 timmar under sex månader sammanhängande och arbetat minst 50 timmar under var och en av de månaderna

Ersättningsnivån blir 80 pro-

cent de första 100 dagarna, därefter 70 procent och efter 300 dagar (450 om man har försörjningsansvar) blir ersättningen 65 procent. Det så kallade studerandevillkoret som gjort det lättare för nyutexaminerade att få a-kassa slopas.

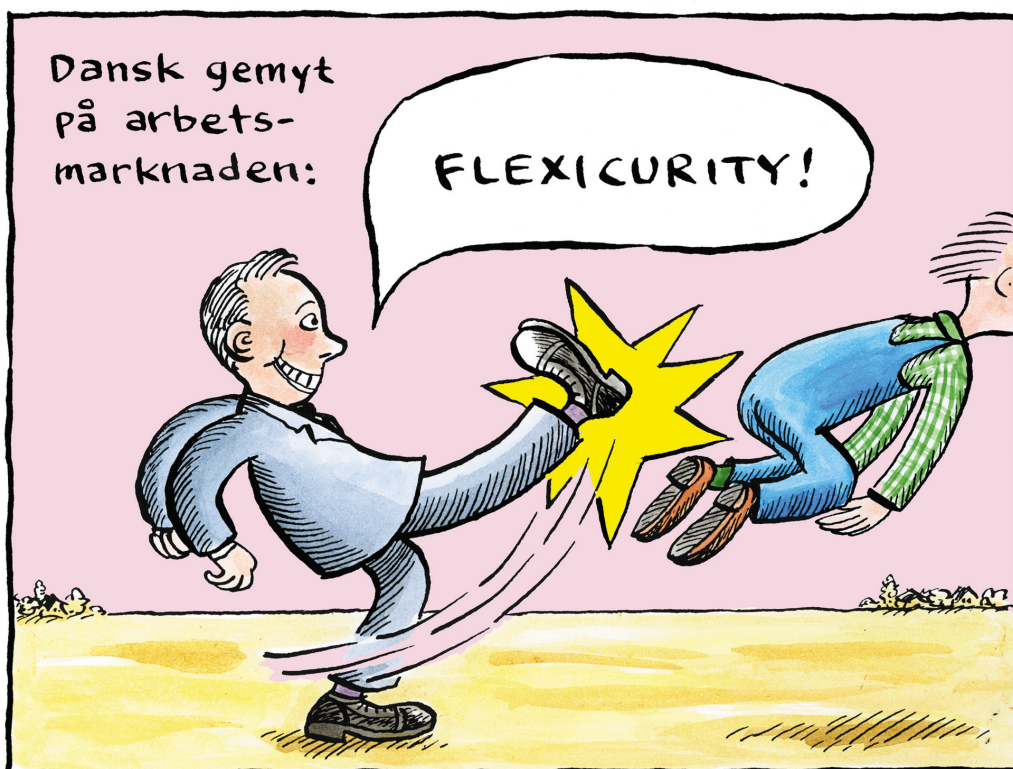
Beräkningen av normalarbets-tid, som är utgångspunkten för arbetslöshetsersättningen, ändras och grundas på de senaste tolv månaderna.

De föreslagna försämringarna ligger helt i linje med EU:s riktlinjer för den ekonomiska politiken. Där uppmanas medlemsländerna att "öka incitamenten" för de arbetslösa att ta jobb.

Rättelse

I KEF nummer 100 påstod vi att Junilistan tillhör samma partigrupp som polska Förbundet för polska familjer (LPR) i EU-parlamentet. Det är fel. Vi ber om ursäkt för detta.

www.robertnyberg.nu



Oklart vad regeringsskiftet betyder för EU-politiken

HUR KOMMER SVERIGES förhållande till EU påverkas av regeringsskiftet? Den frågan är svår att besvara i förväg.

Att en moderat partiledare ersätter en socialdemokratisk som svensk regeringschef borde på det hela taget inte få några nämnvärda konsekvenser när det gäller rikets förhållande till övermakten i Bryssel.

För det första är det så att Sveriges inflytande i EU:s beslutande församlingar är försvinnande smått; 10 röster av 321 i ministerrådet och 19 av 732 ledamöter i parlamentet. Sveriges ställning i EU är så klen att om Sverige ställde upp som ett parti i det svenska valet skulle Sverige hamna under fyraprocentsspärren och bli utan representation i riksdagen.

EU:S INFLYTANDE I Sverige är desto större. Omkring 80 procent av de beslut riksdagen fattar är direkt eller indirekt redan beslutade i EU.

Därtill kommer att inriktningen på stora delar av politiken är grundlagsfäst i EU. Regeringsskiftet innebär inte något systemskifte som socialdemokraterna och fackföreningarna varnar för. Det skiftet mot en kapitalism av mer nyliberalt märke har redan grundlagts av den socialdemokratiska regeringen, inte minst som konsekvens av det svenska medlemskapet i EU.

Nu kan den moderatdominerade borgerliga regeringen bygga vidare på denna grund. "Till skillnad från socialdemokraterna ska vi visa att vi tänker följa EU:s rekommendationer, exempelvis om sänkningar av skatterna för låg- och medelinkomsttagarna", säger Mats Odell (kd) i riksdagens EU-nämnd.

FÖR DET ANDRA är det i praktiken så under de snart tolv år som Sverige varit anslutet till den europeiska unionen, att de flesta EU-frågor hanterats i ett informellt samförstånd mellan just moderaterna och socialdemokra-



Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON

Den nya arbetaren

terna. Detta socialmoderata samarbete inleddes redan när Carl Bildt var statsminister och Sverige förhandlade om medlemskap i EU. Det har fortsatt sedan Sverige blev införlivat i unionen med först Ingvar Carlsson och sedan Göran Persson som regeringschef.

EN FÖRKLARING TILL detta är att de socialdemokratiska regeringarna inte haft egen majoritet utan varit beroende av vänsterpartiet och miljöpartiet som på grund av sin EU-kritik hållits utanför EU-politiken.

Istället har socialdemokraterna i praktiken samarbetat med moderaterna, som till skillnad från framför allt folkpartiet men även det nya centerpartiet – mauderaterna, har en konfederalistisk syn på EU:s utveckling.

Kommer detta socialmoderata samarbete att fortsätta med den borgerliga majoritetsregeringen? Det återstår att se.

Frågan är vilken EU-politik

den borgerliga alliansregeringen kommer att kunna enas om. Några egentliga svar gavs inte under valrörelsen.

I alliansens valmanifest hänvisades EU-frågan i huvudsak till den internationella avdelningen, under rubriken "En aktiv utrikespolitik", där det bland annat sades:

"Vi vill omgående inleda diskussioner och förberedelser inför Sveriges ordförandeskap i den Europeiska unionen andra halvåret 2009. Europadebatten måste handla mer om frågor som berör människors vardag. [...]"

Utvidningen är en av EU-samarbetets största framgångar. Vi tror på en fortsatt utvidgning. EU ska vara en öppen, dynamisk och effektiv union som står öppen för europeiska länder som uppfyller kriterierna för medlemskap."

Tre av de borgerliga partierna presenterade också egna valmanifest. Folkpartiet menade att

"EU måste få en ny konstitution" samt att "EU:s utvidgning bör fortsätta", medan centern i sitt "kontrakt" ville att "EU:s nya stora uppdrag ska vara att forma en gemensam miljöpolitik". Kristdemokraternas text, vad man kallade "garantibevis", var helt utan skrivningar om EU och moderaterna hade avstått från eget valmanifest.

Snart kommer den borgerliga alliansen och Fredrik Reinfeldt att tvingas bekänna färg.

UTMANINGARNA ÄR många och kommer att sätta press på koalitionsregeringen. En fråga som lär skapa stora slitningar inom alliansen handlar om EU:s jordbrukspolitik. Den vill folkpartiet reformera i grunden medan de tre andra partierna går i en annan riktning.

Det är inte säkert att skillnaden i hållning jämfört med den socialdemokratiska regeringen och Göran Persson blir så stora. Men det kan bli skillnader vad det gäller det fortsatta agerandet i EU:s domstol vad gäller Vaxholmålet, i förhandlingarna om tjänstedirektivet och inställningen till mer överstatligt samarbete på det rättsliga området.

DEN NYA BORGERLIGA regeringen har anklagat den gamla socialdemokratiska för att dölja en del av arbetslösheten i Sverige. Det gäller framför allt de som studerar och samtidigt söker jobb.

De räknas som arbetslösa med EU:s sätt att mäta och nu tycker regeringen att man ska göra likadant i Sverige. Förra året var den gruppen i genomsnitt 89.200 personer. Som del av arbetskraften motsvarar det cirka 2 procent.

I september var arbetslösheten 4,9 procent av arbetskraften enligt Statistiska centralbyråns officiella siffror. Det motsvarar 225.000 personer. Hade regeringen hunnit beordra fram sitt nya EU-anpassade mått hade de arbetslösa varit 65.000 fler.

GÖSTA TORSTENSSON

EU bryter mot icke-spridningsavtalet för kärnvapen

EU BRYTER MOT just det icke-spridningsavtal för kärnvapen som EU kräver att andra länder ska följa, exempelvis Iran. Det framgår av en rapport om EU:s militarisering skriven av Eva-Britt Svensson, EU-parlamentariker för vänsterpartiet.

I icke-spridningsavtalet för kärnvapen har kärnvapenstaterna förbundit sig att successivt avveckla alla kärnvapen. Trots det har två av EU:s medlemmar kärnvapen, som de även vidareutvecklar: Storbritannien och Frankrike.

Dessutom har USA ungefär 150 kärnvapen utplacerade i Belgien, Grekland, Italien, Nederländerna och Tyskland. Det strider mot icke-spridningsavtalet, då dessa länder därmed får tillgång till kärnvapen.

– Detta hyckleri diskuteras överhuvudtaget inte i EU, säger Eva-Britt Svensson.

Enligt hennes rapport militariserar EU allt mer.

– Världsordningen styrs av USA, och kritiken mot den är mycket tystlåten, säger hon. EU anammar även USA:s doktrin om pre-emptive war. Man ska vara beredd att ingripa militärt utomlands innan en kris uppstår.

NÄR DEN EUROPEISKA unionen skapades i och med Maastrichtfördraget stod det klart att unionen skulle ha en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik. Det dröjde några år innan den fick mer konkret innehåll, men sedan tog det fart.

Svenssons rapport delar in EU:s militarisering i tre etapper:

1. EU beslutar att förstärka EU:s säkerhets- och försvarspolitik, exempelvis vid toppmöten i Amsterdam, Köln, Helsingfors och Nice.

2. EU bygger upp institutioner och resurser med namn som kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik, militära kommittén, militära staben, policyenheten, försvarsbyrån, satellitcentrum och institutet för säker-



Eva-Britt Svensson

hetspolitiska studier.

3. EU inleder aktioner i samarbete med Nato.

När EU väl har byggt upp kommandostrukturer, skaffat transportplan och installerat egna högkvarter kan en fjärde fas inledas. Då blir EU självständigt från Nato och kan agera på egen hand.

– Det är helt klart att EU har ambitionen att bli en militär stormakt, säger Svensson. EU vill vara en global aktör i likhet med USA.

NATO OCH EU HAR inga egna stridande styrkor, utan förlitar sig på nationella resurser som medlemsstaterna kan bidra med. 19 av 25 EU-stater är Natomedlemmar och fyra är med i Natos samarbetsorgan Partnerskap för fred.

Försvarsindustrins lobbyorganisationer är mycket aktiva i EU. De är nöjda med utvecklingen med satsningar på krishanteringsstyrka och snabbinsatsstyrka som kräver ny krigsmateriel. Dessutom har medlemsländerna i förslaget till konstitution skrivit under på att de ska upprusta.

Den europeiska försvarsindustrin har de senaste tio åren genomgått en betydande omstrukturering. Idag styrs många av försvarsindustrierna av företag i USA på grund av nya ägarförhållanden.

– EU medverkar till att bygga upp detta europeiska militäriindustriella komplex, som kan hota nationalstaternas demokra-

ti, säger Svensson. Det gäller inte minst medlemsländernas rätt att själva bestämma över sin policy för export av krigsmateriel.

Den svenska krigsmaterielindustrin byggdes upp för att göra svensk neutralitet trovärdig i händelse av krig. Idag har den ”svenska vapenindustrin” utländska ägare. Bofors och Hägglunds har amerikanska ägare och styrs från USA. Industrins syfte har övergått till att exportera så mycket vapen som möjligt ut i världen. Svensk vapenexport har ökat drastiskt de senaste åren.

I FOLKOMRÖSTNINGEN 1994 hävdade ja-sidan att Sverige skulle kunna förbli neutralt som medlem i EU. Men efter EU-medlemskapet har Sverige övergivit en traditionell säkerhetspolitik.

– Under många år var neutralitet, fredliga lösningar på kon-

flikter, nedrustning, stöd till FN och solidaritet med tredje världen det som karakteriserade svensk utrikespolitik, säger Svensson. Nu gäller motsatsen. Regeringen spelar ett dubbelspel gentemot det svenska folket. Offentligt säger man att militär alliansfrihet är en hörnsten i svensk säkerhetspolitik, men i praktiken är alliansfriheten tömd på innehåll.

EVA-BRITT SVENSSON pekar på att även Sverige bidrar till EU:s militarisering.

– Sverige är berett att skicka ut soldater i rena krigsinsatser världen över för att sprida EU:s värderingar och hävda dess intressen, exempelvis behovet av energi. Solidariteten har vänts från de fattiga folken till västvärldens rika länder med USA i spetsen.

ROGER FALK

BILD: LARS-ERIK HÅKANSSON



Sverige satsar på vapenexport

SVENSKT INTRÄDE I Europeiska Unionen har totalt förändrat svensk säkerhetspolitik och därmed också synen på vapentillverkningen. Tidigare var försvarsindustrin en viktig del av neutralitetspolitiken. Nu har neutraliteten förpassats till historien och tillverkning av vapen har blivit en kommersiell fråga. Sverige exporterar mer vapen än någonsin. Förra året uppgick den till 8,6 miljarder kronor. Under åren 2000-2004 låg Sverige på nionde plats bland de tio största exportörerna av vapen i världen och inom EU på fjärde plats.

Under 200 år präglades säkerhetspolitiken av synen att Sverige skulle vara neutralt i händelse av krig. Därför satsades på en stark försvarsindustri. För att vara trovärdig som neutral stat skulle vi inte vara beroende av import från den ena eller andra sidan. Försvarsindustrin var till för att försörja det svenska försvaret med materiel. Därför fanns också ett förbud att exportera vapen. Med utvecklingen av allt mer sofistikerade vapen blev Sverige tvunget att till exempel importera vissa vapendelar. Av ekonomiska skäl blev det också nödvändigt att inte ha för små serier och därför behövdes viss export, vilken krävde och fortfarande kräver regeringens tillstånd.

UNDER 90-TALET KOM svensk försvarsindustri att övergå alltmer i utländsk ägo samtidigt som utveckling och produktion samarbetet med andra länders försvarsindustrier ökade.

Det började 1997 med att Alvis köpte Hägglunds Vehicle (stridsvagnar) och året efter följde British Aerospace (numera BAE Systems) köp av 35 procent av Saab (idag reducerat till 20 procent). Dessa var de första exemplen på ett transnationellt ägande och skulle sedan följas av amerikanska United Defense köp av Bofors Defence och tyska varvsjätten Howaldtswerke-Deutsche Werft köp av Kockums.

År 2004 köpte BAE Systems



Alvis plc Hägglunds och skapade därmed Land Systems Hägglunds. Vidare gjordes en sammanslagning av ThyssenKrupp Werften och HDW 2005. Därmed bildades ThyssenKrupp Marine Systems AG, där Kockums ingår.

I juni 2005 köpte BAE Systems Inc. (USA) United Defense och blev på så sätt ägare till Bofors Defence, nu med namnet BAE Systems Bofors. I januari 2006 införlivades även Hägglunds. Bofors och Hägglunds ingår därmed i affärsområdet Land & Armaments och styrs, genom ett holdingbolag från USA.

Alla dessa exempel kan man läsa på Svenska försvarsindustri-föreningens hemsida, där man glatt konstaterar att europeiska försvarsindustriella landskapet dramatiskt förändrats, och det finns ledning att tro att omstruktureringen kommer att fortsätta.

SVENSK FÖRSVARSINDUSTRI har under många år samarbetat med andra vapenindustrier om utveckling och forskning. Tidigare var det mer hemligt för då var vi "neutrala" och reglerna kring vapenexport var mycket restriktiva.

Efter EU-inträdet var samarbete något positivt. Sverige gick med i Western European Arma-

ments Group (WEAG) år 2000 och Western European Armaments Organization (WEAO) år 2002. Båda dessa organisationer har lagts ned då verksamheterna har övertagits av European Defence Agency (EDA). Det handlar om att skapa en konkurrenskraftig vapenindustri inom Europeiska Unionen.

ÄNDÅ VIKTIGARE ÄR kanske att Sverige ingår i LOI - ett ramavtal om försvarsmaterielsamarbete tillsammans med Frankrike, Italien, Storbritannien, Spanien och Tyskland. Tillsammans står dessa länder för 94 procent av krigsmaterielproduktionen inom EU.

LOI-avtalet syftar till att "underlätta omstrukturering och drift av den europeiska försvarsindustrin". Det innehåller bland annat samarbete om forskning och utveckling, skydd av sekretessbelagd information, regler om leveranssäkerhet, harmonisering av de militära kraven på försvarsmateriel samt exportregler (bland annat gemensamma listor över godkända mottagarländer).

Ingenjörer och naturvetare för fred presenterade i våras en rapport om militär forskning och utveckling i Sverige under rubriken "Kanonforskning". Där konstateras att "vapenexport

BILD: LARS-ERIK HÅKANSSON

som tidigare setts som något 'nödvändigt ont', något vi bör vara särskilt restriktiva med, har med andra ord övergått till att bli ett mål i sig."

Vidare redovisas att staten under detta år satsar 4,2 miljarder på försvarsforskning: "Detta kan jämföras med den spottstyver på 150 miljoner som man lägger på området nedrustning och säkerhetspolitik."

SVENSK HAR SEDAN 1952 haft forskningssamarbete med USA "för att säkerställa vårt behov av tekniköverföring från världens ledande nation inom försvarsrelaterad forskning". Idag har Sverige och USA ett väl utvecklat samarbete. Strax efter Irakkriget utbrött, undertecknade länderna ett särskilt avtal om fördjupat militärt samarbete.

Avtalet anmäldes till konstitutionsutskottet för granskning. KU fann ingen anledning till kritik utan gav sitt stöd till samarbetet som skulle främja "det svenska intresset av ett långtgående internationellt försvarsindustriellt samarbete för att trygga den svenska materieförsörjningen".

Socialdemokratiska partikongressen 2005 antog uttalandet "Handeln med vapen och krigsmateriel ska minska och kontrolleras med strikta internationella regler." Detta ska ställas mot att vapenexporten under 2005 var den största i modern tid. Vapenexporten har mer än fördubblats på tre år.

Sverige exporterar krigsmateriel till över 50 länder i världen. Det förekommer att export sker till krigförande länder eller till länder som kränker mänskliga rättigheter trots att det står i strid med riktlinjerna för vapenexporten.

Svensk försvarsindustri-förening är naturligtvis nöjd med denna utveckling. Ordförande i föreningen är Jan Nygren före detta socialdemokratisk minister med ansvar för vapenexportfrågor och sedan flera år anställd av SAAB, som står för den största delen av vapenexporten.

INGELA MÅRTENSSON

EU-länderna ense om ökat försvarssamarbete

”BEHÖVER EUROPEÄRNA verkligen 10.000 stridsvagnar och 3.000 stridsflygplan?”, undrar den Europeiska Försvarsmaterielbyrån (EDA) i rapporten ”An Initial Long-Term Vision for European Defence Capability and Capacity Needs”. Författarnas svar är nej, och i den nästan 30 sidor långa texten tecknar de en dystert bild av de kommande tjugo åren.

En allt äldre befolkning innebär kraftigt ökade personalkostnader och försvaret kommer att i ökad utsträckning få konkurrera med den privata sektorn om allt färre unga arbetssökande. För att undvika svällande kostnader, anser EDA att EU-länderna måste minska sina försvarsstyrkor. I dag uppgår medlemsländernas samlade styrkor till ungefär två miljoner personer.

ANDRA ÅTGÄRDER SOM rekommenderas i rapporten är att i större utsträckning anlita privata operatörer, samordna tillverkning och inköp av försvarsmateriel, och satsa mer på forskning och utveckling inom försvarsområdet.

”Europa måste inse att USA lägger sex gånger så mycket på forskning och utveckling inom försvaret, att man satsar 35 procent av försvarskostnaderna på investeringar (av en budget som är dubbelt så stor som den samlade europeiska) medan Europa

BILD: LARS-ERIK HÅKANSSON



bara satsar 20 procent och att man ökar sin dominans på den internationella exportmarknaden”, heter det i rapporten.

EU-ländernas varnas också för att planera sina försvarsinsatser utifrån föreställningen att USA alltid kommer till undsättning. USA, heter det i rapporten, inriktar all uppmärksamhet på det framväxande Asien, och fjärrmar sig mer och mer från Europa.

LÄNDERNA UPPMANAS också att i framtiden inrikta sig på gemensamma operationer som syftar till att uppnå ”säkerhet och sta-

bilitet” snarare än ”seger”.

Rapporten diskuterades vid EU-ländernas informella försvarsministermöte i Finland den 3 oktober. Ministrarna ställde sig bakom huvuddragen i rapporten och ansåg att den utgör en grund för det fortsatta samarbetet på försvarsområdet.

”Givet den tid utveckling alltid tar på försvarsområdet, kommer de beslut vi tar i dag, eller misslyckas med att ta, att vara avgörande för om vi har den rätta militära kapaciteten om tjugo år”, sade Javier Solana, EU:s utrikespolitiska talesman och ord-

förande i EDA:s styrelse.

Vid ett tidigare EDA-möte under hösten, den 20 september i Bryssel, kom EU-länderna överens om att bistå varandra med materiel och tjänster i händelse av väpnad konflikt eller andra krissituationer. Ländernas representanter enades också om att underlätta upphandlingen av försvarsmateriel i hela EU och därmed öka konkurrensen.

”**OM VI SKA KUNNA** behålla den nivå på produktion av försvarsmateriel som alla säger sig vilja ha, måste vi i ökad utsträckning sköta utveckling, tillverkning och upphandling gemensamt”, sade EDA-chefen Nick Witney i ett uttalande efter mötet.

Överenskommelsen innebär bland annat att medlemsländerna, om så är möjligt, ska tillmötesgå en begäran från ett EU-land som deltar i en fredsbevarande operation.

22 av EU:s 25 medlemsländer deltog i beslutet. Danmark deltar inte i EDA-samarbetet på grund av landets undantag på försvarsområdet. Spanien och Ungern har hittills avstått från att medverka.

GÖSTA TORSTENSSON

Ny skrift om EU:s militarisering

EU-parlamentariker Eva-Britt Svensson har i höst kommit ut med en skrift om EU:s militarisering. Där beskrivs hur EU strävar efter att bli en militär supermakt. Samtidigt skapar EU allt starkare band till Nato och USA. Sverige deltar aktivt i denna utveckling, som verkligen tagit fart senaste åren. Det finns väldigt lite information om EU:s militarisering och inte minst den svenska anpassning-

en. Förhoppningen är att råda bot på detta och få till stånd en bred debatt.

Förra ordföranden i Nej till EU Ingela Mårtensson och den tidigare EU-parlamentarikern Herman Schmid har medverkat i framtagandet av skriften.

Den kan fås gratis genom mejl till Folkrorelsen Nej till EU kansli@nejtill.eu.se eller per telefon 031-701 01 77.



EU satsar på kärnkraften

DEN NYA MANDATPERIODEN kan bli avgörande för energipolitiken eller rättare sagt för kärnkraftens avveckling eller utveckling. Den borgerliga regeringen kan komma att avhända sig allt inflytande på energipolitiken till EU.

Den så kallade tankeförbudslagen, dvs. möjligheten att forska om nya reaktorer togs bort av riksdagsmajoriteten i våras. Vissa myndigheter hade tydligen redan anpassat sig långt innan detta beslut togs, eller är det inför något annat de förbereder sig?

Den 12 maj hade SKI, Statens Kärnkraftsinspektion, inbjudit till seminarium. Temat var: "Seminar on Framework agreement for International Collaboration on Research and Development of Generation IV Nuclear Energy System". Alltså samarbete om forskning och utveckling av fjärde generationens kärnkraftsreaktorer. Genomgången innefattade också propaganda för regionala atomavfallsdepåer. "Det är inte rationellt att varje land tar hand om sitt kärnkraftsavfall." Föredragande var

EU-kommissionär Pierre Frigola.

Följande stater ingår i nätverket: Argentina, Brasilien, EU, Japan, Frankrike, Schweiz, Storbritannien, Sydafrika, Sydkorea och USA (initiativtagare). Jo, du läste rätt, Frankrike och Storbritannien deltar självständigt, förutom att EU är med.

DET GICK TILL SÅ att USA först kontrakterade Frankrike och Storbritannien och därefter försökte med Italien. Italienska staten hade inte råd att delta och blev ursinniga över att de andra länderna kunnat gå med. Därmed vände de sig till EU och klagade. Så blev EU-kommissionen underrättad och anslutet till nätverket först i år. Det har givetvis varit många juridiska turer runt frågan om huruvida Frankrike och Storbritannien är berättigade att rösta självständigt i beslut som rör den gemensamma forskningen.

Kommissionens ståndpunkt är att de måste rösta enligt EU:s vilja, USA är av motsatt åsikt. Jag betvivlar starkt att de tänker betala alla avgifter själva om de

tvingas underkasta sig kommissionen. Båda länderna har anmält sig till deltagande inom de flesta forskningsområden. Bara EU och USA deltar i alla områden. Stater deltar tydligen i en grupp och privata företag i en annan.

Sverige var inte med som deltagare enligt redovisningen, men den 15 maj meddelade TT att KTH (Kungliga Tekniska Högskolan) deltog i tre forskningsområden. Sedan när framgick inte. Vattenfall AB:s representant, Anders Wiklund, frågade om de möjligen kunde få delta som privat företag. Han fick till svar av en besvrad Frigola att alla juridiska regler ännu inte var klara.

HUR MYCKET FORSKNING som kommer att läggas ut till "oberoende forskare" står skrivet i stjärnorna. Det hela verkar aningen rörigt, USA kommer inte att lägga ut någon forskning på oberoende universitet, både i Frankrike och i Storbritannien har kärnkraft tidigare alltid ansetts vara "militär angelägenhet/hemlighet.

I Frankrike har en parlamentarisk utredning tillsatt en nationell kommitté, vilken i sin tur tillsatt en oberoende expertpanel på tre forskare. De lär visserligen ha blivit utvalda inte bara för sin kompetens utan också för att de tidigare visat sig kritiska till myndigheters resultat. CFTD, Frankrikes motsvarighet till LO, anser att ett oberoende organ ska ansvara för finansiering av forskningen i Frankrike.

Japan verkar dessutom ha blivit ovilligt att dela med sig av sina rön till övriga deltagarländer och Argentina och Brasilien börjar dra sig för kostnaderna.

ALLTING ÄR FORTFARANDE på diskussionsstadiet och ingen vet var det hamnar i slutändan. Just nu pläderas för sex olika typer av reaktorer, som också ska vara kapabla att förbränna gammalt avfall, även plutonium från utrangerade bomber. Några av de föreslagna reaktorerna kommer givetvis att falla bort under pro-

cessens gång och andra kommer till. Tidsrymder från 20 till 40 år diskuteras för att en prototyp ska stå färdigbyggd. Därefter återstår att komma underfund med om den fungerar. Då har projektet kostat åtskilliga tusentals miljarder euro.

DET FINNS SÄKRARE system att satsa pengar på. Det verkar inte vidare rationellt heller att år 2040 stå med en färdig reaktor som inte fungerar. Vid det laget lär ju oljan dessutom vara slut sedan länge.

Detta är väl mest önsketänkanden hittills, men planerna på regionala atomavfallsdepåer är enligt miljörorelsen i Rumänien och Bulgarien långt framskridna. De fruktar att deras politiker låter sig köpas. Det rör sig om fattiga länder och väldigt förmånliga avtal. Frankrike lockar med utbytesaffärer med gratis reaktorer och EU står för resurserna. Representanter för motståndet i dessa länder fruktar också att avfallslager leder till upptrappning av militariseringen igen.

Motståndsrörelser mot kärnkraftsavfallslager i Frankrike och Tyskland är starka och myndigheter och politiker vågar tydligen inte satsa där.

I Sverige påstår SKB (Svensk Kärnbränslehantering AB) att CLAB (Centralt mellanlager för använt kärnbränsle i Oskarshamn), är fullt år 2020.

"REGIONALA LAGER" FÖR EU kommer givetvis att innebära många och farliga transporter och även terroristhoten ökar. En olycka i ett litet lager i ett land är illa nog, men en olycka eller en attack på ett stort lager blir en katastrof för hela Europa.

Demokratin, vart tog den vägen? Löften och avtal har sopats under mattan och resultatet blev mer kärnkraft efter "avvecklingen" genom uppgradering av gamla reaktorer som avses fungera i många år till. (En 30-40 år gammal bil är dock en gammal bil, även om den går igenom besiktningen.)

BIRGITTA MÖLLER



BILD: LARS-ERIK HÅMANSSON

Sverige kan tvingas bryta uran

EUROPEISKA UNIONEN ÄR världens största importör av olja och gas. Denna import står för femtio procent av nuvarande energianvändning men beräknas öka till sjuttio procent år 2030. I den aktuella diskussionen om en gemensam energipolitik finns kärnkraften som ett alternativ och den kräver tillgång till uran.

Uran finns i Sverige men har hittills inte utnyttjats då det ansetts vara alltför dyrt att bryta. De senaste åren har priserna på uranet ökat med flera hundra procent och därför har de svenska tillgångarna blivit mer intressanta för omvärlden. En debatt om svensk uranbrytning har satts igång.

VÄNSTERPARTIET HAR uttalat sig mot uranbrytning. Jonas Sjöstedt skriver till exempel i en artikel i Västerbotten Kuriren (8 maj) att Sverige inte bör tillåta uranbrytning av miljöskäl och att det vore ett stort misstag att försörja en industri som borde avvecklas. Samtidigt påpekar han att "genom EU-fördraget så är det EU som äger och bestämmer över kärnbränslet i unionen, något svenskt kärnbränsle finns inte enligt EU".

Folkpartiet vill bygga ut kärnkraften och ser det svenska uranet som en möjlighet. Riksdags-

ledamoten Eva Flyborg uttalade sig i radion (10 mars) på följande sätt: "Eftersom uranpriset stigit och Sverige har femton procent av världens uran bör vi bryta för att tjäna pengar och skapa arbetstillfällen."

Men om EU beslutar att uran ska brytas i Sverige så spelar det ingen roll vad politikerna tycker. I euroatomfördraget som Sverige skrev under då vi blev medlemmar i EU står klart och tydligt att den så kallade europeiska atomenergigemenskapen är ägare till allt uran inom den europeiska unionen.

Det betyder att Sverige kan tvingas att bryta uran med allt vad det innebär av miljöförstöring. Risken att avfall och dagbrott ställer till med bestående miljöskador är betydande.

HÖSTEN 1994 - NÅGON månad före folkomröstningen om svenskt medlemskap i EU - arrangerades ett Pugwash-möte i Stockholm. Pugwash-rörelsen grundades 1955 av bland annat Albert Einstein. I ett manifest uppmanades vetenskapsmän att uppmärksamma och finna lösningar på de faror som uppstått i och med utvecklingen av massförstörelsevapen framför allt kärnvapen. 1995 fick rörelsen Nobels fredspris.

Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON



Jag deltog i Pugwash-mötet 1994. Jag kommer särskilt ihåg anförandet av Jan Prawitz - en av de mest kunniga i Sverige på kärnvapen. Han arbetade vid den tiden på försvarsdepartementet och hade ställt frågan om inte Sverige skulle kunna tvingas att bryta uran för att tillgodose kärnvapenindustrins behov om vi undertecknade euroatomfördraget. Han fick svaret att den frågan inte skulle tas upp före den 13 oktober dvs. folkomröstningen om EU.

Dåvarande regeringen visste att Sverige inte längre skulle kunna bestämma över det uran som finns i landet. På sjuttioalet beslöt man att stoppa förberedelserna att bryta uran på grund av de höga kostnaderna och miljöskäl. 1995 beslöt man att överlämna förfogandet över tillgångarna till EU men man ville inte att svenska folket skulle veta någonting om det även om vi skulle tvingas förse kärnvapenindustrin med bränsle.

INGELA MÅRTENSSON

Intensiv jakt på uran i Sverige

PRISET PÅ URAN har mer än fyrdubblats på fyra år. I takt med att kärnkraften byggs ut i många länder växer efterfrågan och därmed intresset för brytning även i Sverige.

Drygt 20 nya kärnkraftsreaktorer byggs i elva länder och omkring 150 är nära beställning eller planeras. I Finland byggs en femte reaktor och förslag har förts fram om ytterligare en.

Det ökade behovet av uran har lett till en stark prisstegring och därmed förnyat intresse för uranbrytning i Sverige.

Enligt en rapport från 2003 räknar Sveriges geologiska undersökning (SGU) med att världens någorlunda säkra reserver

av uran räcker i 60-70 år vid nuvarande användning. Ytterligare 11 miljoner ton kan komma att upptäckas om priset ökar och nuvarande tillgångar tar slut. Under dessa premisser uppskattas uranet räcka i omkring 250 år.

- Men sedan 2003 bör det ha tillkommit fler urantillgångar samtidigt som förbrukningen har ökat, säger Åke Berg, mineralanalytiker på SGU.

FÖRRA ÅRET BEVILJADES 21 ansökningar om prospekteringsstillstånd för uran. I år har man beviljat 15 ansökningar. Totalt rör det sig om fyra företag som letar uran i Sverige.

Men även om ett företag skulle hitta uran som lönar sig att utvinna är det enligt svensk lagstiftning inte fritt fram. Tidigare har bara statliga provbrytningar av uran genomförts i Sverige. Efter folkomröstningen om kärnkraft 1980 upphörde uranbrytningen och det skrevs in i lagen att uran inte fick brytas utan regeringens godkännande. Dessutom har kommunerna ett absolut veto. Om denna lagstiftning är kompatibel med EU-rätten återstår att se.

Toppmötet i Lahti i mitten av oktober diskuterade energifrågor, bland annat mot bakgrund av kommissionens grönbok om energi. Grönboken pekar ut

kärnenergi som ett alternativ för att lösa EU:s energibehov, och föreslår att EU-ländernas energipolitik ska styras centralt från EU.

GENOM EURATOMAVTALET har EU rätt att kräva uranbrytning i Sverige. Eva-Britt Svensson, EU-parlamentariker från vänsterpartiet anser att en centralstyrd energipolitik skulle öka risken för att EU kräver just detta.

- Jag tycker Fredrik Reinfeldt ska markera att Sverige inte kommer att acceptera att EU försöker tvinga igenom uranbrytning i Sverige, säger Eva-Britt Svensson.

GÖSTA TORSTENSSON

Ny rapport visar att Sverige inte har förlorat på kronan

INFÖR FOLKMRÖSTNINGEN om EMU 2003 var ett av ja-sidans viktigaste argument att utan euro så missgynnas den svenska utrikeshandeln.

Argumentet fanns bland annat att läsa på moderaternas hemsida och i påtryckarorganisationen Svenskt Näringslivs rapporter om Sverige och EMU. Även de socialdemokratiska euroentusiasterna använde sig av argumentet. Till exempel Anders Sundström, socialdemokraternas ja-general: "Utrikeshandeln växer om vi är med i valutaunionen. Det har stor betydelse för sysselsättningen, främst inom små och medelstora företag." (Expressen 21 januari 2003)

MEN REDAN DÅ VAR det ett falskt argument. Tidningen Affärsvärlden hade granskat utvecklingen sedan den 1 januari 1999, när EMU startade, till 2002. Under den tiden hade EMU-ländernas handel sinsemellan inte ökat snabbare än vad handeln hade ökat med länderna som stod utanför unionen. För det stora flertalet EMU-länder var det till och med tvärtom: handeln med länder utanför EMU-blocket hade ökat snabbare än den med andra EMU-länder.

Jämför man utvecklingen över tiden finner man ännu mindre belegg för att EMU skulle betyda särskilt mycket för utrikeshandeln. Både export och import ökade långsammare under 1999-2002 än under perioden 1996-1998. Affärsvärlden summerade: "Det finns inga belegg för att den svenska handeln skulle ta fart för att vi går med i EMU."

EU:S EKONOMISKA OCH monetära union (EMU) infördes i tre steg under 90-talet. Det tredje steget togs den 1 januari 1999 med skapandet av en europeisk centralbank och den gemensamma valutans, euron, tillkomst. Då låstes växelkurserna. Som sedlar och mynt infördes euron den 1 januari 2002. Tolv EU-länder

BIILD: LARS-ERIK HÅKANSSON



har gått över till euro: Tyskland, Frankrike, Italien, Spanien, Holland, Belgien, Österrike, Finland, Grekland, Portugal, Irland och Luxemburg. Sverige, Storbritannien och Danmark står utanför, liksom Malta, Cypern och övriga nya medlemsländer i Öst- och Centraleuropa.

ATT JA-SIDANS EKONOMISKA paradargument i under EMU-omröstningen hösten 2003 var falskt bekräftat av en ny rapport från forskningsinstitutet Centre for Economic Policy Research i London. Institutet, som är finansierat av EU, har låtit den kände handelsekonomen Richard Baldwin undersöka hur de EU-länder som inte är med i valutaunionen påverkas när det gäller utrikeshandel.

Baldwins forskning visar att de länder som står utanför euron knappast alls missgynnas i detta avseende. Undersökningen bekräftar att ja-sidans påståenden var grovt överdrivna. I verkligheten har handeln endast påverkats marginellt positivt av att eu-

ron infördes. Men viktigast är att de länder som liksom Sverige behållit den egna valutan har haft likartad utveckling som euroländerna.

När andra faktorer räknats bort finner Baldwin att införandet av euron lett till att handeln mellan euroländerna ökat med nio procent. Samtidigt visar det sig att Sverige, Danmark och Storbritannien tvärtom ja-sidans argument/påstående inte har förlorat någon handel med EMU-området. Istället har handeln dit ökat med sju procent, en nästan lika stor ökning som mellan EMU-länderna.

JA-SIDAN EKONOMISKA paradargument var med andra ord falskt. Sverige har inte förlorat på kronan. Sverige, Danmark och Storbritannien har haft en lika bra utveckling av handeln som euroländerna.

Baldwins slutsats är att för dess tre länder skulle ett beslut om att gå in i valutaunionen leda till en mycket begränsad ytterligare ökning av exporten. I

Sveriges fall så skulle exporten öka med en (1) procent.

Huruvida Baldwins slutsats håller ska vi låta vara osagt. Men denna eventuella ökning av exporten till euroländerna ska vägas mot att utrikeshandeln kan drabbas om vi inte längre kan anpassa vår valutas växelkurs till den ekonomiska verkligheten i vårt eget land.

MÅNGA AV SVERIGES handelspartners ligger utanför eurozonen. Av den svenska exporten går omkring 55 procent till EU, men mindre än 40 procent till euroländerna. Av Sveriges fem största handelspartners är bara en, Tyskland, ett euroland. De andra, USA, Norge, Danmark och Storbritannien, har inte euron.

Den andel av Sveriges export som går till EU-området sjunker långsamt. 1995, vårt första år i EU, gick omkring 60 procent av vår export till andra länder i unionen, sedan dess har andelen sjunkit till 55 procent.

GÖSTA TORSTENSSON

"Inte önskvärt" tvinga på Sverige euron menar Bryssel

RENT TEORETISKT SKULLE EU-kommissionen kunna dra Sverige inför EU-domstolen för att landet inte har anslutit sig till EU-valutan euro. Det är dock för närvarande "varken nödvändigt eller önskvärt". Det beskedet levererade Joaquin Almunia, EU-kommissionär med ansvar för monetära frågor, under en frågestund i EU-parlamentet den 24 oktober.

Almunias svar var föranlett av en fråga från Bernd Posselt, tysk kristdemokrat. Posselt ville veta "vilka åtgärder kommissionen tänker vidta för att få Sverige att införa euron i enlighet med sina fördragsenliga skyldigheter". Han undrade också hur "Sveriges negativa exempel" påverkar diskussionerna i Polen och Tjeckien om anslutning till eurosamarbetet.

I sitt svar sade Almunia, att "det inte finns något tvingande datum" när länderna måste gå med i valutasamarbetet. Därför, menade kommissionären, planerar kommissionen inte några åtgärder för att tvinga länder att ansluta sig.

"Även om det är teoretiskt möjligt att i framtiden inleda en process mot länder som inte förbereder sig för att delta i samarbetet, anser vi för närvarande att det är vare sig nödvändigt eller ens önskvärt", sade Almunia.

ENLIGT ANSLUTNINGSFÖRDRAGET, har Sverige förbundit sig att gå med i valutaunionen när man uppfyller de formella villkoren för att delta. I folkomröstningen om EMU 2003 sade dock en majoritet av svenskarna nej till euron, ett beslut som kommissionen tidigare har förklarat att man respekterar.

Hélène Goudin, EU-parlamentariker för Junilistan, reagerade på Posselts fråga och krävde att kommissionen skulle klargöra att "den stödjer resultatet i den svenska folkomröstningen och att den tar avstånd från krav på att Sverige måste införa euron".

"Kommissionen svarade att

Sverige måste följa fördraget och införa euron i framtiden. Kommissionen hävdade i det ena andetaget att den respekterar resultatet av folkomröstningen, men krävde i nästa andetag att Sverige måste införa euron när vi uppfyller konvergenskriterierna", skriver Goudin på Junilistans hemsida.

INFÖR EU-OMRÖSTNINGEN 1994 betydade både de borgerliga och socialdemokraterna att frågan om EMU över huvud taget inte stod på dagordningen.

EU-minister Ulf Dinkelspiel underströk i samband med förhandlingsstarten i Bryssel den 1 februari 1993, i sitt tal i riksdagen den 10 november 1993 och i departementspromemorian "Sveriges medlemskap i EU" att "ett slutligt svenskt ställningstagande" till EMU kommer att göras längre fram "i ljuset av den fortsatta utvecklingen". Det angavs att Sverige har rätt att gå med i valutaunionen när vi uppfyller konvergensvillkoren, men ingen skyldighet. Saken förklarades vara "en intern svensk angelägenhet", där det är riksdagens sak att fatta beslut. Allt material från ja-sidan upppejade denna ståndpunkt.

I den proposition om Sveriges medlemskap i Europeiska unionen som regeringen överlämnade till riksdagen den 11 augusti 1994 står det klart och tydligt att "ett slutligt svenskt ställningstagande till övergången från den andra till den tredje fasen av EMU kommer att göras i ljuset av den fortsatta utvecklingen och i enlighet med fördragen. Den interna svenska beslutsordningen innebär att det ytterst är riksdagen som skall ta ställning."

Den svenska riksdagens handlingsfrihet underströks också tydligt i de utskottsutlåtanden som var underlaget för riksdagens beslut. I finansutskottets yttrande, som låg till grund för utrikesutskottets betänkande, hette det: "Om Sverige kommer

att delta i en tredje fas av EMU beror dels på om vi själva vill. Sverige kommer inte att automatiskt bli medlem i den slutliga valutaunionen enbart därför att vi ratificerar medlemskapet i EU."

Att detta inte var sant påpekade vi på nej-sidan gång på gång, såväl i skrift som i tal. Hur vi än vände och vred på avtalstexten kunde vi inte hitta det påstådda EMU-undantaget.

REGERINGEN GJORDE UNDER medlemsförhandlingarna en ensidig deklaration som innebar att vårt slutliga ställningstagande skulle komma "att göras i ljuset av den fortsatta utvecklingen och i enlighet med bestämmelserna i fördraget".

Eftersom fördragets bestämmelser just innebär att man accepterar EMU är det föga förvånande att regeringens förhandlingsparter inte reagerade.

År då inte ett nej till valuta-

unionen ett brott mot fördraget? Nej, inte i förhållande till det besked ja-partierna gav inför folkomröstningen.

Det hade naturligtvis varit bättre att den dåvarande borgerliga regeringen redan vid medlemskapsförhandlingarna krävt ett direkt undantag på samma sätt som Danmark och Storbritannien.

MEN TROTS FRÅNVARON av fördragsfäst undantag kan Sverige naturligtvis bestämma sig för att stå utanför valutaunionen.

Det är i första hand inte en juridisk utan en politisk fråga som avgörs av styrkeförhållandet mellan EMU-anhängarna och EMU-motståndarna i Sverige.

EU har än så länge inga verkningfulla maktmedel att tvinga ett medlemsland att delta i något, som dess parlament eller en folkmajoritet skulle vara bestämda motståndare till.

GÖSTA TORSTENSSON

Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON



EU-kommissionen gör utspel om tjänster av socialt intresse

EFTER BEHANDLINGEN av tjänstedirektivet i EU-parlamentet har EU-kommissionen i ett meddelande den 26 april 2006 lanserat ytterligare ett förvirrande begrepp, nämligen "tjänster av socialt allmänt intresse".

Sedan tidigare använder sig kommissionen också av termerna tjänster av allmänt intresse och tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

I meddelandet skriver kommissionen att den respekterar att EU-rätten ger medlemsländer själva rätten att definiera vad som är allmän tjänst, men samtidigt att medlemsstaterna måste uppfylla EU-rättens krav på icke-diskriminering, reglerna för den inre marknaden och den fria konkurrensen.

KOMMISSIONEN SKRIVER att alla medlemsländer har tagit sig an uppgiften att modernisera den sociala servicesektorn bl.a. i de riktlinjer som EU:s regeringsche-

fer bestämmer sig för på EU-toppmötena. Europafacket har i ett uttalande välkomnat kommissionens förslag.

KOMMISSION MENAR att även om organisationen av den sociala servicesektorn skiljer sig åt väsentligt mellan medlemsstaterna, så kan vissa allmänna moderniseringsfaktorer läggas fast:

- ♦ decentralisering av social service till regional och lokal nivå.

- ♦ konkurrensutsättning av den allmänna sektors uppgifter till den privata sektorn, och de offentliga myndigheterna omvandlas till regleringsorgan som väktare av en reglerad konkurrens.

- ♦ gynnandet av offentligt-privata partnerskap och användandet av andra former av kompletterande finansiering till offentlig finansiering.

Vad kommissionen är ute efter är att försvaga statens roll som garanten för en likvärdig

och rättvis social sektor samt intensifierade ansträngningar för konkurrensutsättning och ren privatisering av den sociala sektorn.

I Frankrike har meddelandet redan lett till att regeringen ordnat ett möte med de sociala aktörerna. Den 30 maj träffades representanter för EU-kommissionen, hälsoministeriet och de stora franska försäkringskassorna för att diskutera en privatisering av socialförsäkringssystemet.

I SVERIGE SKRIVER Timbroideologen Johnny Munkhammar att välfärdssektorn måste öppnas upp för privat drift och finansiering: "Varför ska läkemedel tillverkas av privata företag i fri konkurrens men inte sjukvård? Och om vi förutsätts begripa att vi skall köpa hemförsäkringen om huset brinner ned, varför antas vi då inte själva begripa att vi bör köpa arbetslöshetsförsäk-

ringen ifall vi förlorar arbetet? I dag står offentliga monopol i vägen för potentialen hos efterfrågade tjänster, som annars kunde utvecklas och leda till fler arbeten".

FRAMTIDEN FÖRSKRÄCKER med en EU-rätt och en EU-domstol som steg för steg marginaliserar den offentliga sektorn och löser upp en samhällssolidaritet som vi tillkämpat oss i generationer i Sverige, och som är beroende av en likvärdig och rättvis försörjning av offentliga tjänster.

Den enda möjlighet som kan stoppa denna utveckling är att varje demokrat ställer krav på åternationalisering alternativt återkommunalisering av allmänna välfärdstjänster samt på sikt att Sverige lämnar EU.

Är det några av riksdagspartierna som aktivt förmår driva dessa grundläggande välfärdskrav?

JAN-ERIK GUSTAFSSON

USA-vännen Sarkozy vill ha en slimmad grundlag

DEN FRANSKA borgerlighetens nu mest omhuldade politiker, och trolig presidentkandidat, Nicolas Sarkozy är en varm EU-anhängare men också USA-vän. På årsdagen av 11 september åkte han till New York för att minnas händelsen den dramatiska dagen 2001. Samma dag gav han en intervju med anledning av sitt rykte att vara en "pro-amerikansk presidentkandidat".

"DET RYKTET KAN jag lätt ta till mig. Se här ett land som har haft full sysselsättning sedan mer än 15 år, ett land vars ekonomiska tillväxt varje år är högre än mitt, och ett land där demokratin kombinerar harmoniska växlingar med en stabil politik," sade han.

Men vi vet hur det amerikanska undret ser ut. Nästan 47



miljoner amerikaner lever under fattigdomsgränsen, formerna för avreglering av offentlig sektor och näringsliv är oändliga. Den förda invandringspolitikerna och kriget i Irak är exempel på demokratin förfall. Så ser den mo-

dell ut som Sarkozy beundrar.

Det var för övrigt för att få stöd för denna modell som Sarkozy besökte EU:s högkvarter Bryssel före sin USA-resa.

DEN FRANSKA ekonomitidningen Les Echos skriver den 11 september: "Sarkozy talar för en mini-grundlag. [...] Han vill förstärka ministerrådet och EU-kommissionen. [...] Hans president skall väljas av EU-parlamentet och samtidigt ges omfattande maktbefogenheter. [...] Sarkozy säger bestämt att man måste göra sig av med vetorätten, och förslår 'skapandet av en procedur för att uppnå majoritet'. [...] För att ge muskler till EU:s institutioner vill Sarkozy ha direkta ekonomiska resurser som förstärker gemenskapens budget. Dessa skall vara beroen-

de av transfereringar och medlemsstaternas goda vilja".

I korthet går hans politik således ut på att förstärka EU:s strukturer, förminska statens funktion och medlemsstaterna roll genom att göra sig av med de nationella ramverken och besluten.

DET ÄR DÅ INTE så konstigt att EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso betecknar Sarkozy som en "övertygad och övertygande europé". När Barroso talar om honom som en europé menar han att Sarkozy är en stridbar anhängare av europeiska unionen.

Det finns således ingen som helst konflikt i att vara både pro-amerikansk och för den europeiska unionen.

JAN-ERIK GUSTAFSSON

Tyskland och Frankrike oeniga om EU-konstitutionen

DET FINNS INTE någon tysk-fransk enighet när det gäller den bordlagda EU-konstitutionen. Angela Merkel har deklarerat att hon vill att fördraget ska träda i kraft före valet till EU-parlamentet 2009. Den officiella franska linjen är att det för överskådlig inte behövs något nytt fördrag. Enskilda politiker, som inrikesminister Nicolas Sarkozy, har argumenterat för ett minifördrag (inriktat på institutionella reformer).

Det finns inga "oöverstigliga hinder" mellan Tyskland och Frankrike när det gäller framtiden för EU-konstitutionen. Det sade den tyska förbundskanslern Angela Merkel efter ett möte i Paris den 12 oktober med Frankrikes president Jacques Chirac. Enligt tyska och franska medier försäkrade Merkel att Tyskland under sitt kommande EU-ordförandeskap att i "nära samarbete" med Frankrike verka för att återuppta arbetet med ett nytt EU-fördrag.

Bakom fasaden ska motsättningarna dock ha varit betydande. Enligt den tyska dagstidningen Die Welt, ska Chirac ha kritiserat Merkel för att inte ha konsulterat honom innan hon presenterade den tyska regeringens program för landets period som EU-ordförande.

ANGELA MERKEL LOVAR att det tyska EU-ordförandeskapet – som inleds vid årsskiftet – ska ta sig an frågan om ett nytt fördrag för unionen och att man kommer att arbeta för en "ambitiös" EU-konstitution. Enligt Merkel kommer det tyska ordförandeskapet att i slutet av nästa halvår presentera ett utkast till plan för hur man ska gå vidare i fördragssarbetet, inklusive förslag till "vissa datum". Hon varnar dock för att fästa alltför stora förhoppningar till vad Tyskland på egen hand kan åstadkomma i frågan.

"Vi kommer inte att kunna slutföra det under vårt ordförandeskap, men vi ska göra vad



vi kan för att nå en uppgörelse om att en konstitution behövs. [...] Vår målsättning är att nå en överenskommelse om en färdplan och vi kommer att hantera frågan på ett mycket ambitiöst sätt", sade Merkel efter möte i Berlin med EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso.

Förbundskanslern sade sig också vilja ha ett nytt fördrag på plats före valet till EU-parlamentet 2009. Hon tillbakavisade dock alla tankar på att i stället för EU-konstitutionen ta fram en "miniversion" av det fördrag som avvisades av väljarna i Frankrike och Holland. Det senare är idé som har förespråkats av bland andra Frankrikes inrikesminister Nicolas Sarkozy.

I ett tal den 22 september talade inför Internationale Bertelsmann Forum i Berlin uppmanade Angela Merkel EU-länderna att inte "nöja sig med ett svagt fördrag" bara för att kunna bli eniga och hon varnade samtidigt för att plocka delar ur den bordlagda konstitutionen.

"Jag är emot att plocka ut valda delar. Det här handlar inte om att välja ut sådant som man lätt kan komma överens om och lämna resten till kommande ordförandeskap. Det handlar om att ha ambitionen att lösa helheten", sade förbundskanslern.

EU-PROJEKTET RISKERAR att falla samman om inte unionens politiska ledare nästa år gör en gemensam ansträngning för att ta Europa ur dess nuvarande kris. Det sade den tidigare franske utrikesministern Michel Barnier när han den 10 oktober talade inför tankesmedjan European Policy Centre i Bryssel.

Barnier sade sig vara mycket positiv till det förslag om ett nytt "minifördrag" för EU-länderna som har presenterats av Frankrikes inrikesminister Nicolas Sarkozy, ett förslag som Barnier själv har betydande del i.

Den nya svenska regeringen kommer inte att ratificera det vilande förslaget till EU-konstitution. Det sade moderatledaren Fredrik Reinfeldt i samband

med de borgerliga partiledarnas regeringsförhandlingar: "Det finns ju i ärlighetens namn inte någon säker konstitution att förhålla sig till, eftersom den ligger på is i hela EU-systemet", säger moderatledaren till TT.

Enligt Reinfeldt finns det "en förväntan att man möjligen kan röra processen framåt" under nästa halvårs tyska EU-ordförandeskap, men han är osäker på om det kommer att vara möjligt.

"Just det faktum att många länder har ratificerat kommer naturligtvis att vara en del av diskussionen men i och med att vi har nej i två länder (Frankrike och Holland) måste det också ha en påverkan på processen. [...] Innan allt detta är utsorterat så är det svårt att veta hur vi i Sverige ska förhålla oss", menar Reinfeldt.

Med andra ord vill moderatledaren vänta på vad husbönderna i Tyskland och Frankrike kommer fram till vad han ska tycka i frågan om EU-konstitutionen.

GÖSTA TORSTENSSON

Olle Ljungbeck: Vem blir ny s-ledare?

SOCIALDEMOKRATIN HAR GJORT sitt sämsta val någonsin. Men inte nog med detta. Allt sedan Olof Palmes död har stödet för partiet minskat. Nu ska man välja ny partiledare och fler kvinnor och män förs fram som tänkbara kandidater. Men någon analys av vilka värderingar och personliga egenskaper denna person ska vara bärare av görs inte.

Vilka krav måste ställas på den nye partiledaren och vad kommer att krävas av personen för att ena medlemmarna och få medborgarna att åter se socialdemokratin som bärare av solidaritet, moral, humanism? Och dessutom med viljan att utveckla demokratin och återställa rättsstaten.

Denne/denna måste stå på traditionell socialdemokratisk grund, vara visionär och inte tilldela vissa medborgare rollen som styvbarn.

PARTILEDAREN MÅSTE SAMLA EU-kritiker och EU-förespråkare. Med respekt för demokrati bör det ske genom att tillkännage att det blir en folkomröstning om EU:s grundlag. Partiledaren måste våga föra dialog med folket utan rädsla för att bli kallad

opportunist, och ta till sig folkets önskemål och genomföra dem i praktiken.

Personen ifråga måste fjära sig från den elitism som mer och mer synliggörs här hemma och bekämpa den elitstat som EU i högsta grad utvecklats till. Han/hon måste också klargöra att anslutningen till EU ska bygga på mellanstatligt samarbete där medborgarna i Sverige ska ha bestämmandet över utvecklingen här.

SYSSELSÄTTNINGEN BÖR PÅ nytt prioriteras framför låg inflation. En sådan politik skulle vara det bästa botemedlet mot segregation och utanförskap.

Den nye s-ledaren måste i likhet med Olof Palme ta ledarrollen i utrikespolitiken och verkligen värna de små och fattiga ländernas intressen.

Jag finner inte att någon av de omkring tioalet angivna kandidaterna håller måttet.

Däremot är jag övertygad om att hundratusentals, som i förhållande lämnat partiet, skulle återvända om den tillträdande till rimlig del uppfyller de krav jag angivit.

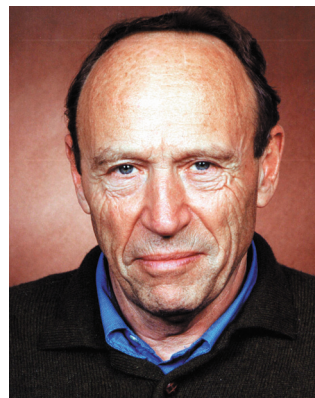
OLLE LJUNGBECK, Gävle

Ole Krarup lämnar EU-parlamentet

PÅ FOLKEBEVAEGELSEN MOD EU:s landsmöte 28-29 november meddelade Ole Krarup att han lämnar EU-parlamentet efter 12 år. Orsaken är att han blev påkörd av en bil i Bryssel för ett år sedan och har fortfarande sviter efter olyckan.

Ole är professor i juridik och har särskilt intresserat sig för de rättsliga frågorna. I sitt avskedstal varnade han för att EU går mot att bli en polisstat.

EU har skapat en mängd lagar mot terrorism som får allvarliga konsekvenser för medborgarna och för många människor utanför unionen. Effekten av



Ole Krarup

EU:s terrorbekämpning har aldrig utvärderats.

INGELA MÅRTENSSON

Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON



Uttalande från de fem nordiska organisationerna mot EU: Världen behöver självständiga röster

De nordiska länderna ha gemensamt varit en viktig global drivkraft för fred, mänskliga rättigheter, fattigdomsbekämpande och hållbar utveckling.

EU:s ökande makt har medfört att de nordiska EU-länderna Danmark, Finland och Sverige har sagt nej till gemensamma nordiska initiativ.

Det senaste exemplet är att de tre nordiska EU-länderna

var tvingade att dra sig ur den nordiska observatörsgruppen på Sri Lanka, därför att EU, tvärtemot klara önskemål från den svenska ledningen av den nordiska observatörsgruppen, Ulf Henricsson, terroriststämplade de Tamilska tigrarna (LTTE).

Så länge Danmark, Finland och Sverige är bundna av EU:s terroristlista så kan man inte fungera som neutrala fredsska-

pande aktörer. Tillbaka på Sri Lanka är bara norska och isländska observatörer.

De nordiska folkrörelserna mot EU menar att Norden kan göra mer för världen genom att samverka kring utrikespolitiska initiativ. Världen behöver Norden – inte minst i tider då mänskliga rättigheter och fred utmanas.

Vi uppmanar därför alla de

nordiska länderna att bryta med EU:s terroristlista så att det blir möjligt att stödja den norska och isländska fredsinnsatsen på Sri Lanka.

Folkebevegelsen mod EU, Danmark
Alternativ till EU, Finland
Heimssyn, Island
Nei til EU, Norge
Folkrörelsen Nej till EU, Sverige

Håkan Blom: Bättre med införselkvoter

För en tid sedan gick Livs åter igen ut och krävde sänkt skatt på öl. Den här gången motiverar man det med att man vill värna ungdomen som idag handlar alkohol införd från utlandet av skrupelfria skurkar till ett lågt pris. Det håller inte! Om ni istället sagt att det är för att värna era medlemmars arbetstillfällen hade jag kunnat förstå motivet, även om jag inte köper det.

Att sänka skatten på öl för att värna ett antal arbetstillfällen är ett alldeles för högt pris för att inte lösa några ungdomsproblem.

Ponera att vi sänker skatten på öl till nivån som är i Tyskland. Vad händer? Tror ni att utbudet av billig öl till ungdomar minskar? Naturligtvis inte.

Istället underlättar ni för dessa skrupelfria skurkar. Man behöver inte längre åka till Tyskland

utan man kan göra sina inköp här hemma och fortsätta med sin olagliga hantering som vanligt.

Det enda vettiga är att vi återinför de införselkvoter på alkohol vi en gång hade. Vi kan inte låta några byråkrater i Bryssel eller Strasbourg sitta och bestämma att det är helt okej att svenska folket super ihjäl sig.

Därtill måste resurser tillföras tull och polis för att komma åt denna alkoholhantering, liksom att straffen måste skärpas.

Samtidigt ska vi givetvis, som Livs säger, jobba för en annan syn på alkohol hos de andra EU-länderna. Alkohol är inte ett livsmedel, och inte vilken annan handelsvara som helst.

Det är att värna våra ungdomar.

HÅKAN BLOM
Länkens kamratförbund

BILD: LARS-ERIK HÅKANSSON



Åke Karlsson: Hög tid att LRF tar ansvar

LRF kräver nu en 50-procentig minskning av regelverket som reglerar EU:s jordbrukspolitik. Förra jordbruksministern Ann-Christin Nykvist hängde på och lovade en 25-procentig minskning fram till år 2010, och nu säger sig även centern vilja revolutionera EU:s regelverk. Allt detta är ingenting annat än ett spel för gallerierna, då jordbruksministern inte är bemyndigad att ta bort en enda EU-regel.

Det är EU:s förordningar och direktiv som gäller. Det är även LRF-ledningen och centern väl medvetna om.

Ann-Christin Nykvist har tidigare gått ut och lovat enklare regler för att möjliggöra en utveckling av gårdsslakten. Då jag i mina kontakter med Livsmedelsverket i denna fråga påpekat jordbruksministerns löften, har jag fått följande svar: ”Ja vi har hört om dessa löften, men vi undrar vad det är för regler hon kan ändra på. Vår uppgift är att följa EU-förordningarna, jordbruksministerns löften om enklare regelverk leder till att vi på Livsmedelsverket blir sittande

med Svarte Petter.”

LRF och centerns krav på en kraftig minskning av regelverken får mig osökt att tänka på pyromanen som deltog i släckningsarbetet. LRF och centern har ju en stor skuld till det byråkratiska eländet då man okritiskt uppmanade Sveriges bönder att rösta ja till EU med tillhörande absurda regelverk som reglerar jordbrukspolitiken.

Verkligheten för bönderna är att pålagorna hela tiden ökar. Det senaste exemplet är den orimliga förordningen som gör oss alla till foderföretagare med ökande kostnader och mer kontrollanter springande på gårdarna som konsekvens.

Det är hög tid att landets bönder utkräver ansvar, inte bara av politikerna utan också av LRF-ledningen.

Istället för att locka nya medlemmar, oftast utan koppling till jordbruket med erbjudande om rabatter på allt mellan himmel och jord, vore det bättre att fokusera på jordbrukets villkor.

ÅKE KARLSSON
Förbundet Sveriges Småbrukare

Harry Lind: EU förhindrar inte krig

Journalisterna bjuds till Bryssel för att som det heter få inblick i och information om EU. Efter hemkomsten är de överlag positiva till EU.

Annika Ström Melin är där vid lag intet undantag. Den 27 juni var hon sommarpratara i radio. I programmet påstod hon bland annat att EU är bra därför att det ska förhindra krig. Historiskt sett finns inget som tyder på att så skulle vara fallet. Snarare tvärtom.

Under 1900-talet har fem liknande unioner, om än inte riktigt jämförbara, ägt rum. Ingen har förhindrat krig. EU är i det fallet inget undantag. Dagens enighet inom EU är inte så stor som den vill ge sken av.

Vad betyder då EU för

Sverige? Det är ingen svårighet att hitta minst ett tjugotal exempel på där EU är direkt skada för Sverige. Värst torde dock vara hur våra grundlagar ”mosats” genom att EU-rätt ska gå före nationell rätt. Beslut som aldrig underställts svenska folket, utan pådyvlats oss av en handfull utlänningar, bakom stängda dörrar.

HARRY LIND, Skellefteå



Posttidning B

Avsändare:
Kritiska EU-fakta
Pölgatan 5
414 60 Göteborg

BO RENBERG/Systemskitet

